

Portfólio

Slávka Fratričová

1/2022

CV.....	2
Akú rolu zohráva text v architektúre? Čo ma na architektúre baví/zaujíma/inšpiruje/fascinuje?.....	3
Bytový dom Súmračná - Bratislava.....	4
Denné centrum sociálnych služieb - day care, Jarovce - Bratislava.....	8
Koľajnice-Žilina.....	12
Bariéry prevádzky.....	16
Kresby, škice, modely.....	20

Slávka Fratričová

Študentka architektúry a urbanizmu s cieľom získať skúsenosti v oblasti prístupnosti prostredia, architektúry a mestského dizajnu.

Dátum narodenia:

4.7.2000

Adresa:

Jakubov 90063

Kontakt:

slavka.fratricova@gmail.com

+421904045066

Zručnosti (hard skills)

Autocad - pokročilý
SketchUp - pokročilý
Adobe Photoshop - pokročilý
Adobe Illustrator - pokročilý
Adobe InDesign - základy
Archicad - základy
Revit - základy

Zručnosti (soft skills)

kreativita
empatia
organizačné schopnosti

Záujmy

práca s deťmi, cestovanie, varenie, jedenie, tvorenie a objavovanie

Jazyky

Slovenský jazyk - materinský
Anglický jazyk - B2
Nemecký jazyk - A2
Ruský jazyk - A1

Vzdelanie

2019 - súčasnosť

Fakulta architektúry Slovenskej technickej univerzity v Bratislave - Architektúra a urbanizmus (~95%)

2006 - 2019

Škola pre mimoriadne nadané deti a Gymnázium, Bratislava

Pracovné skúsenosti

7/2021 - súčasnosť

Centre of Design for All (CEDA)

Hodnotenie prístupnosti verejných budov, práca v teréne (analýza exteriéru a interiéru), vypracovanie metodológie, agenda auditov

5/2021 - súčasnosť

Zenith reality s.r.o.

Kresba pôdorysov na základe meraní, grafická prezentácia ponúk nehnuteľností, zaznačovanie rekonštrukcií podľa požiadaviek klienta

9/2020

FullHouse Architecture

Rešerš a návrh urbanistického projektu - štvrt' v malej obci, dizajnovanie pomocou rôznych softvérov, tvorba finálnej prezentácie

9/2016 - 9/2019

TESCO STORES SR a.s.

Obsluha pokladne a samoobslužných pokladní, udržiavanie poriadku, dokladanie tovaru, kontrola dátumov spotreby, školenie zamestnancov

Iné skúsenosti

Certifikáty: The Duke of Edinburgh's award (bronze), Self-leadership by BEST, Design thinking by Grow with Google, Domestika kurzy (Revit, digital collage)

Spoluorganizácia (AproMun, Študentský parlament FAD STU, Beánia architektov, detské letné tábory)

Trénovanie a práca s mládežou (basketbalové tréningy a turnaje (4 roky), tábory, vedecké podujatia pre deti)

Skúsenosti s grafickým dizajnom, prekladom, dobrovoľníctvom (Unicef), doučovaním (angličtina, deskriptívna geometria, AutoCad), turistickým sprevádzaním

Rozmýšľam, či sa k tomuto vôbec môžem vyjadrovať. Text zohráva v architektúre rolu nielen pri samotnej prezentácii diela, tvorí aj neoddeliteľnú súčasť tvoriaceho procesu. Pomáha sformulovať myšlienku, ktorú architekt (napriek schopnosti vedieť idey excellentne zachytiť v grafickej podobe) v niektorých prípadoch potrebuje zapísť písmenami, slovami. Či už je to kvôli nepochopeniu zo strany klienta, ktorý v chápání ručných škíc značne pokríváva, alebo vlastnej neschopnosti predbehnuť svoje myšlienky ceruzkou na papieri, architektove slová často skrývajú viac zmyslu ako sa môže na prvý pohľad zdať. Sú tým anjelikom, ktorý sedí na ramene architekta a pri jeho snahe improvizovať pri prezentácii svojho návrhu vždy podá pomocnú ruku. Sú vodítkom pre mozog preplnený kótami, omietkami a WC misami. Vždy si píšem, všetko si píšem. Píšem si úlohy do školy, aby som si ich mohla preškrtávať. Píšem si harmonogramy, rozvrhy, ale aj veľmi múdre veci, ktoré počujem niekoho povedať a viem, že napísané si ich môžem nalepiť pred oči a čítať si ich. Občas si píšem aj myšlienky, keď sa v nich strácam, deje sa to často. Potom mám plný barák papierikov s pre a proti, s číslami a pripomienkami a zabíjam tým stromy, sorry.

Bohužiaľ som posledné mesiace v tej fáze vyhorenia, kedy uvažujem, či ma vlastne niečo na tej architektúre vôbec zaujíma/inšpiruje/fascinuje. Vždy si však poviem, že ma to baví viac, ako napríklad archeológia alebo rodinné právo. Mňa baví urbanizmus, sice dom je ako mesto a mesto je ako dom a obe sú komplexné záležitosti, nad ktorými môžem donekonečna premýšľať. Urbanizmus však akosi šliape po detailoch, zabúda na to nepodstatné a často až príliš rozoberané. V mierke mesta neexistuje ornament a zbytočnosť bez funkcie, minimálne je možné túto nezaujímavú časť návrhu prenechať niekomu inému, niekomu, kto si rád podebatuje o silenej ruskej filozofii, zatiaľ čo ja som tam len kvôli tomu pivu. Fascinuje ma diverzita a jednotlivci. Môj múdry kamarát vždy tvrdil že psychológia je pseudoveda, ale nie čo na tých pocitoch je. Pocity sú to, prečo je architektúra tvorená, cítenie je to, čo je motívom tvorby priestoru. Zohľadniť požiadavky jednotlivých užívateľov priestoru je mimoriadne náročné, zohľadniť ich pocity je prakticky nereálne. Pokúšať sa prispôsobiť im architektúru je však krásne, stačí sa k tomu priblížiť. Vcítiť sa do cudzieho človeka je ako čítanie knihy, v ktorej deji sa človek pozabudne do ôsmej večer, kedy ho do reality vtiahne až škvíkanie v bruchu. Architektúra je priestor, no priestor nie je architektúra, prispôsobiť ho človeku cudziemu je brutálna výzva, no je to presne to, čo ma tak fascinuje.

Bytový dom Súmračná

Bratislava
architektonická štúdia/2020
Ing. arch. Stanislav Majcher, PhD.

Návrh sekcioného bytového domu reaguje na spoločenský rozvoj mestskej časti Ružinov a potrebu rezidencializácie prostredia v dôsledku zvýšenej frekvencie pohybu a pobytu obyvateľov.

Umiestnenie pozdĺž pešej a cyklistickej trasy, s napojením na hlavnú miestnu komunikáciu ponúka výhodnú polohu z hľadiska residenčnej aj komerčnej funkcie.

Počet bytov: 28

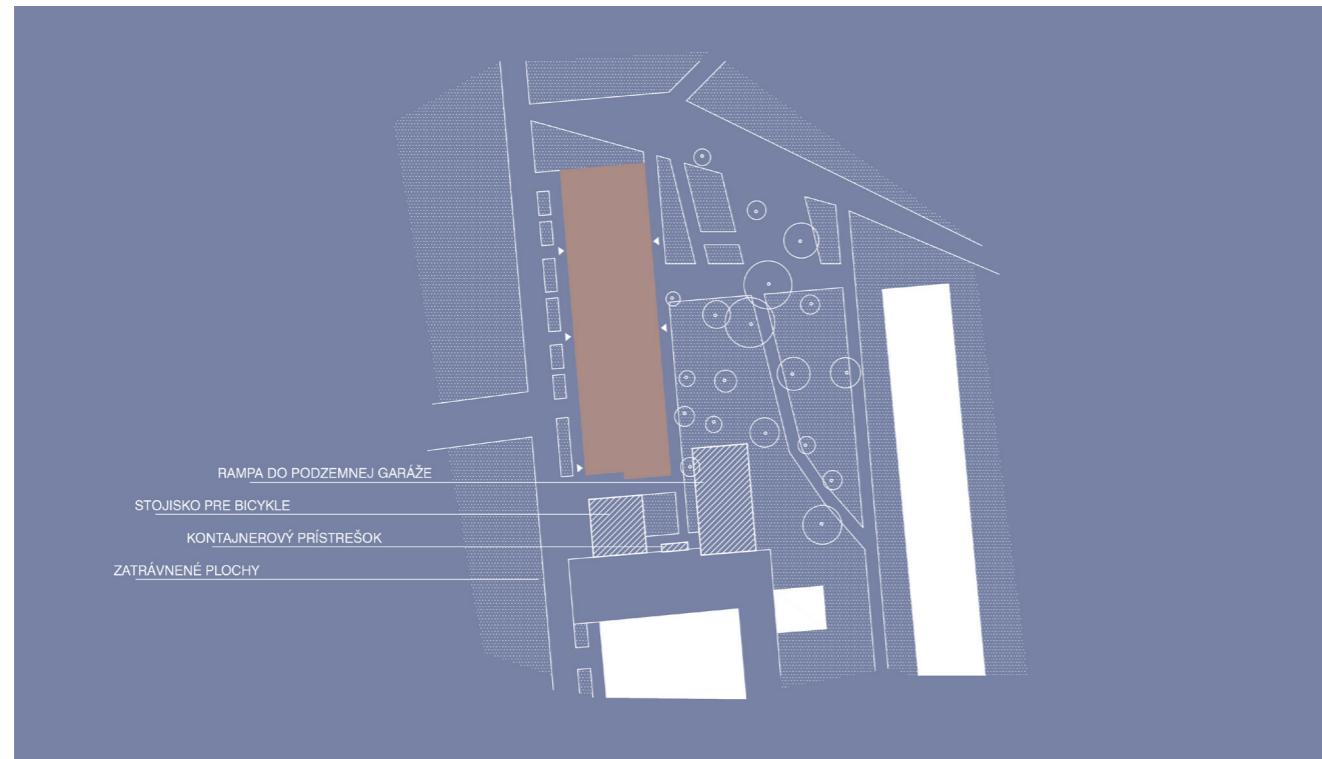
Skladba bytov: 4i (4x), 3i (8x), 2i (8x), 1i (8x)

Plocha pozemku: 2100m²

Zastavaná plocha: 611m² (zastavanosť: 0,29)

Podlažná plocha: 3081m² (index podlažných plôch: 1,47)

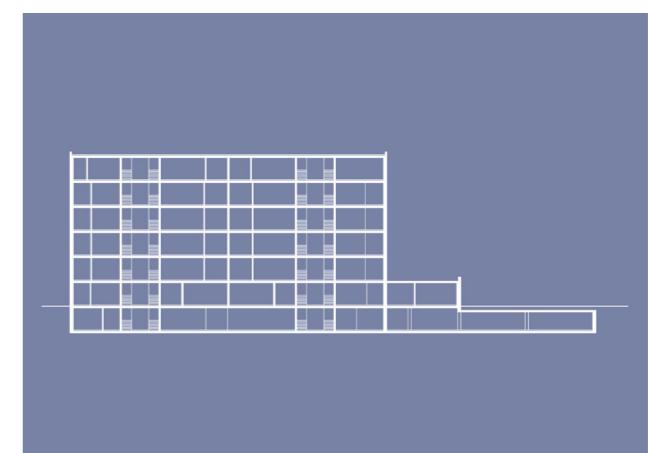
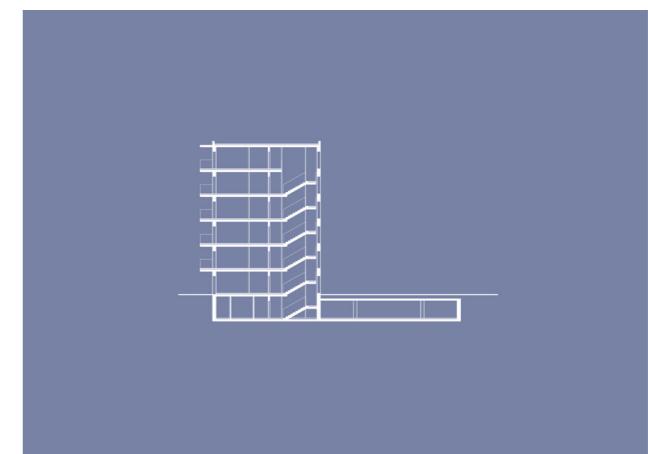
Počet parkovacích miest: 40+2 (index parkovacích plôch: 1,5)

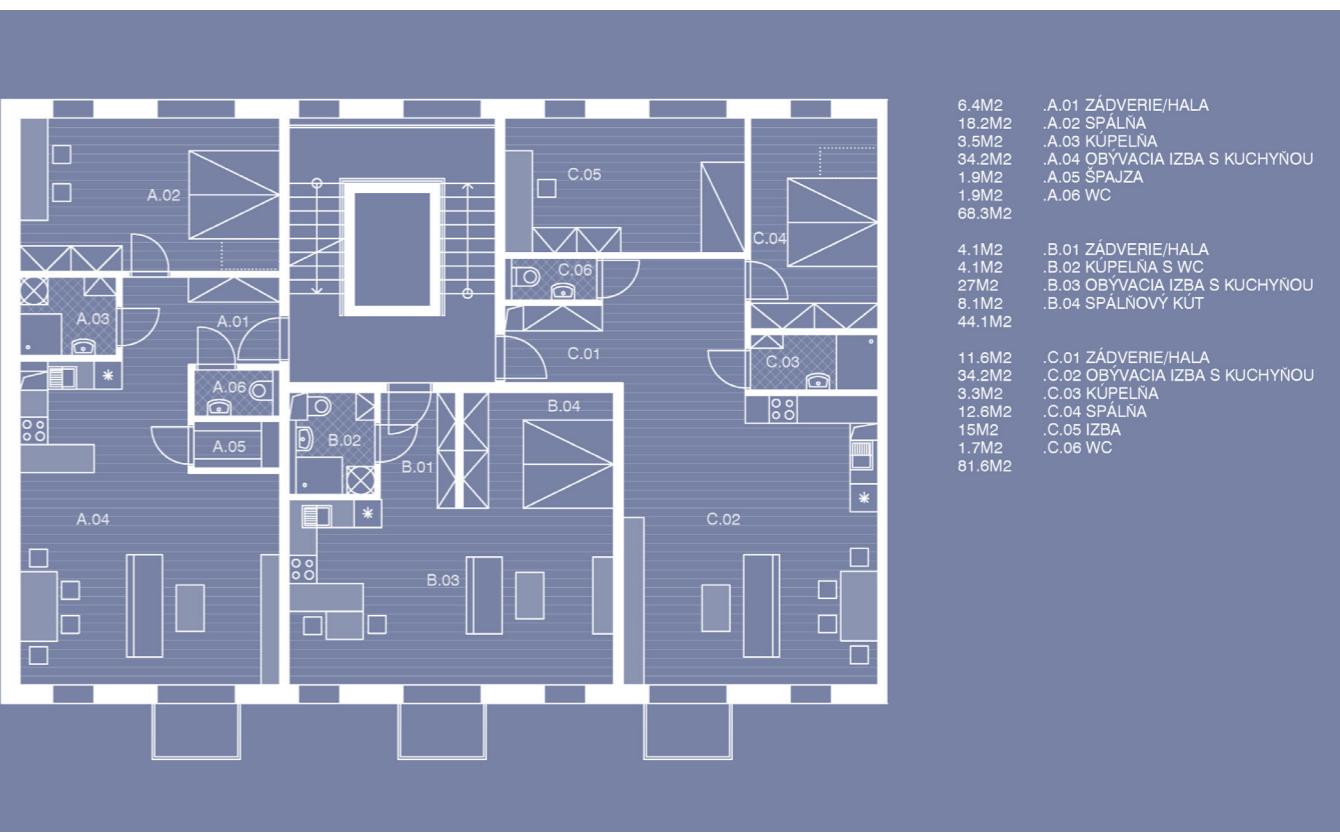
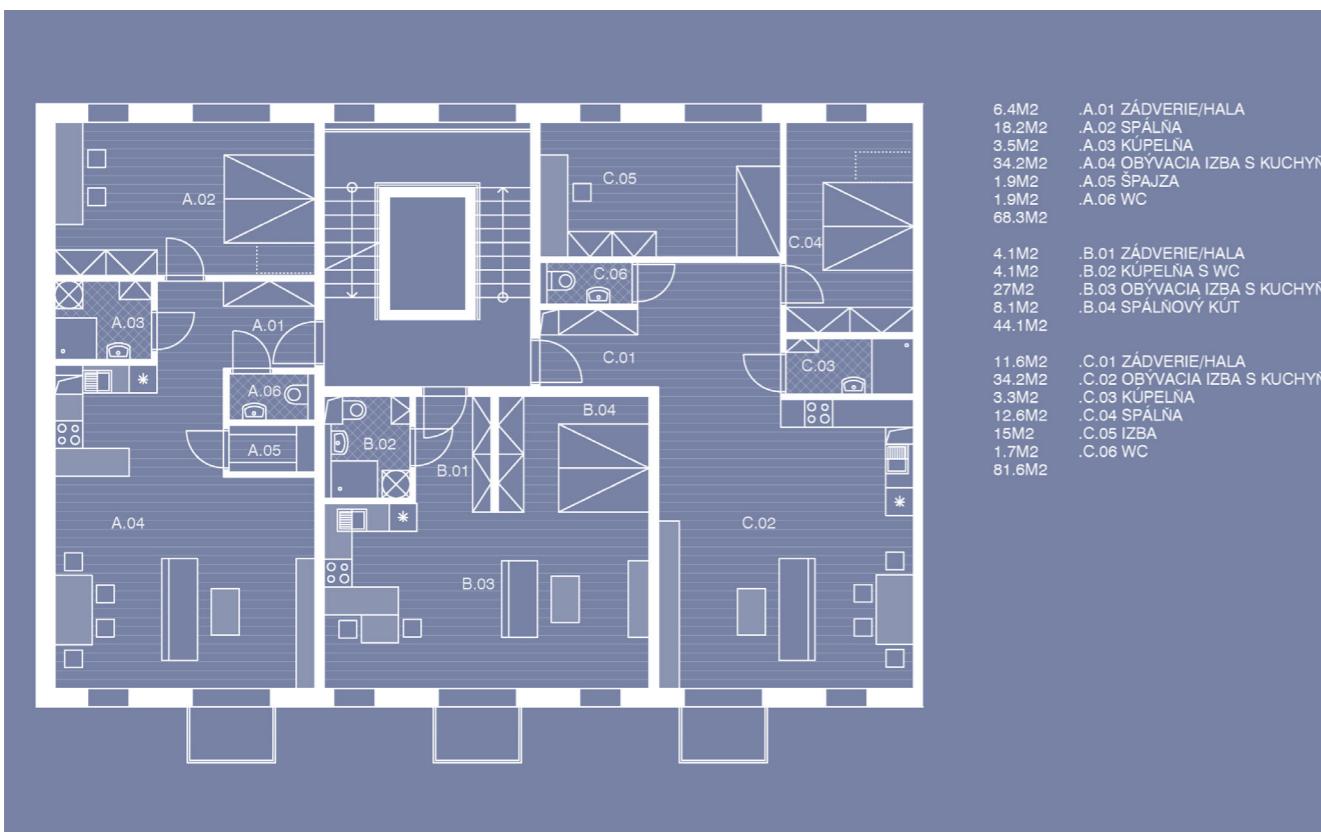

Hmotový návrh bytového domu minimalizuje priestorové nároky budovy a sústredí sa na efektívnu dispozíciu. Minimálny tvar je dotvorený terasou v podobe ústupku hmoty a prednú fasádu oživujú pravidelne vystupujúce konzoly.

Dvojsekcionový bytový dom ponúka 6 bytových jednotiek na typickom podlaží, väčšina je priečne preverateľná, s orientáciou izieb na východ a západ.

Extenzívna vegetačná strecha bytového domu je popínavými rastlinami vertikálne prepojená s plochou terasového ústupku vďaka konštrukcii na južnej fasáde. Verejný priestor sa v dôsledku umiestnenia okolitej zástavby mení na poloverejný a na východnej časti pozemku tak vzniká komunitný priestor.

Denné centrum sociálnych služieb - day care, Jarovce

Bratislava
architektonická štúdia/2021
doc. Ing. arch. Zuzana Čerešňová, PhD.

Plocha pozemku: 1174 m²
Zastavaná plocha: 457 m²
Index zastavanosti územia: 0,39
Podlažná plocha: 831 m²
Index podlažných plôch: 0,71

Navrhované denné centrum sociálnych služieb ponúka klientom odkázaným na pomoc inej osoby všestranné služby s ohľadom na ich jednotlivé potreby a požiadavky. Návrh rešpektuje zásady humánneho prístupu s prínosom pre komunitu, vytvára univerzálny a bezbariérový priestor.

Riešený pozemok sa nachádza v Bratislave, mestskej časti Jarovce, ležiacej na pravom brehu Dunaja. Spolu so susediacou Petržalkou, Rusovcami a Čunovom tvoria južnú radiál mesta. Mestská časť sa rozlieha na 21 km², priamo nadväzuje na rakúske hranice a diaľnice D2 a D4. Jarovce oplývajú ako satelitná mestská časť hlavného mesta veľkým potenciáлом v zmysle mestského rozvoja, s "vidieckou atmosférou", no skvelou dostupnosťou do centra. Vybudovaním obchvatu Bratislavu, atraktívnej okolitej prírody a s narastajúcim počtom obyvateľov sa zvyšuje potreba komplexnej občianskej vybavenosti, pod ktorú spadá aj sociálna starostlivosť.

Minimalisticke členenie pozemku na pochôdzne a nepochôdzne plochy vychádza z princípu prirodzených vodiacich línií s ohľadom na nevidiaceho klienta. Vyvýšené ostrovčeky zelene majú zakomponované plochy na sedenie, ktoré zatieňuje vysoká zeleň. Tieniacie prístrešky nad odskokmi spevnenej plochy berú ohľad aj na používateľa vozíka, teda poskytujú dostatočný priestor na jeho zasunutie. Juhozápadný koniec pozemku je priestorom pre vyvýšené záhony s možnosťou pestovania rastlín klientmi centra. Z pozemku je možné vstúpiť do skladu náradia a pomôcok, v ktorého pokračovaní sa nachádza sklad odpadu.

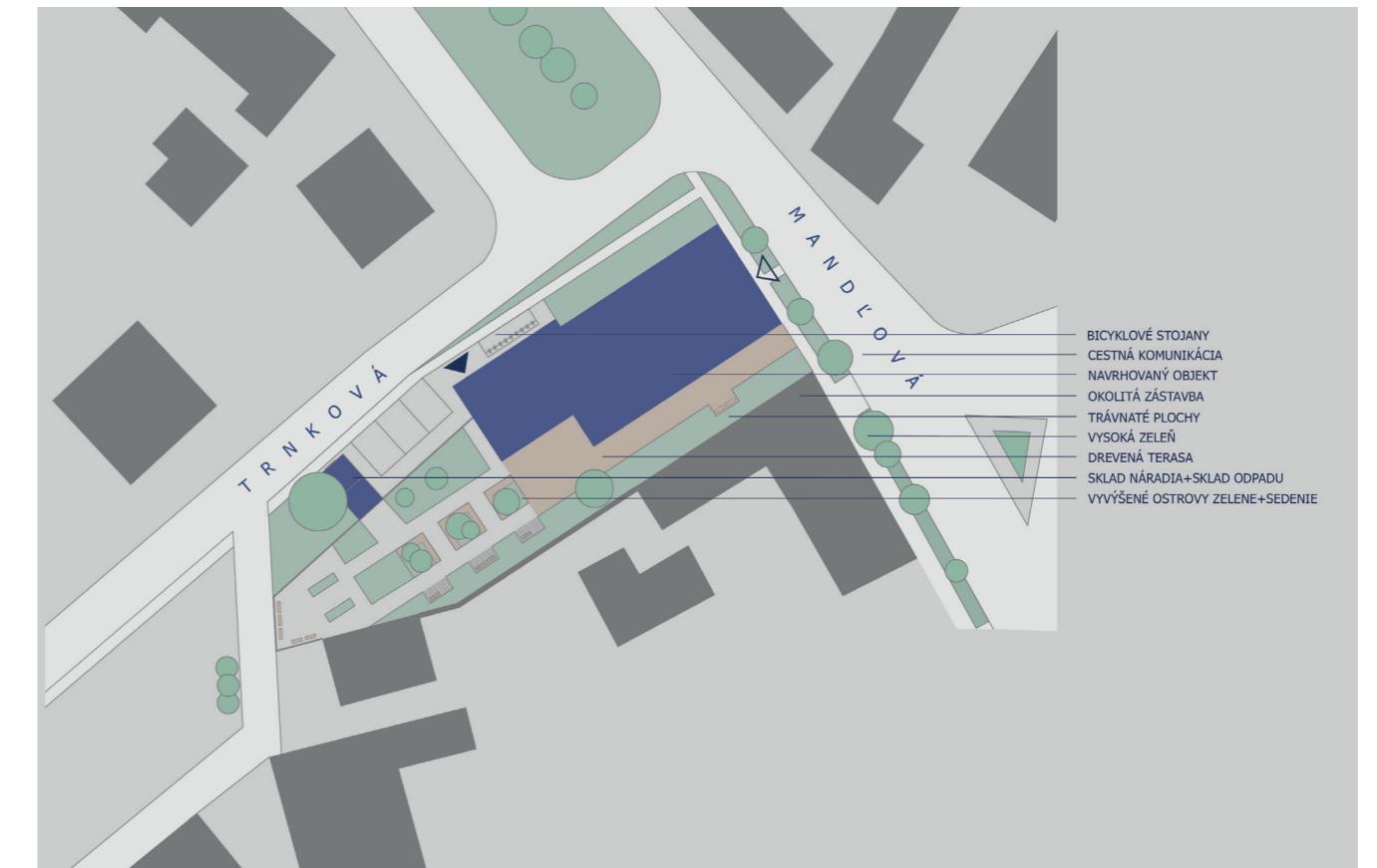
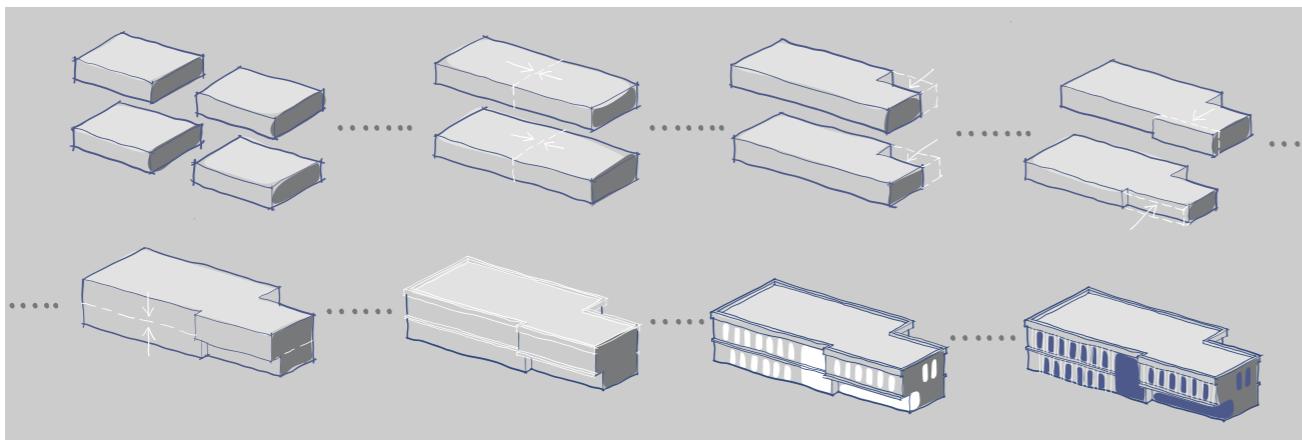

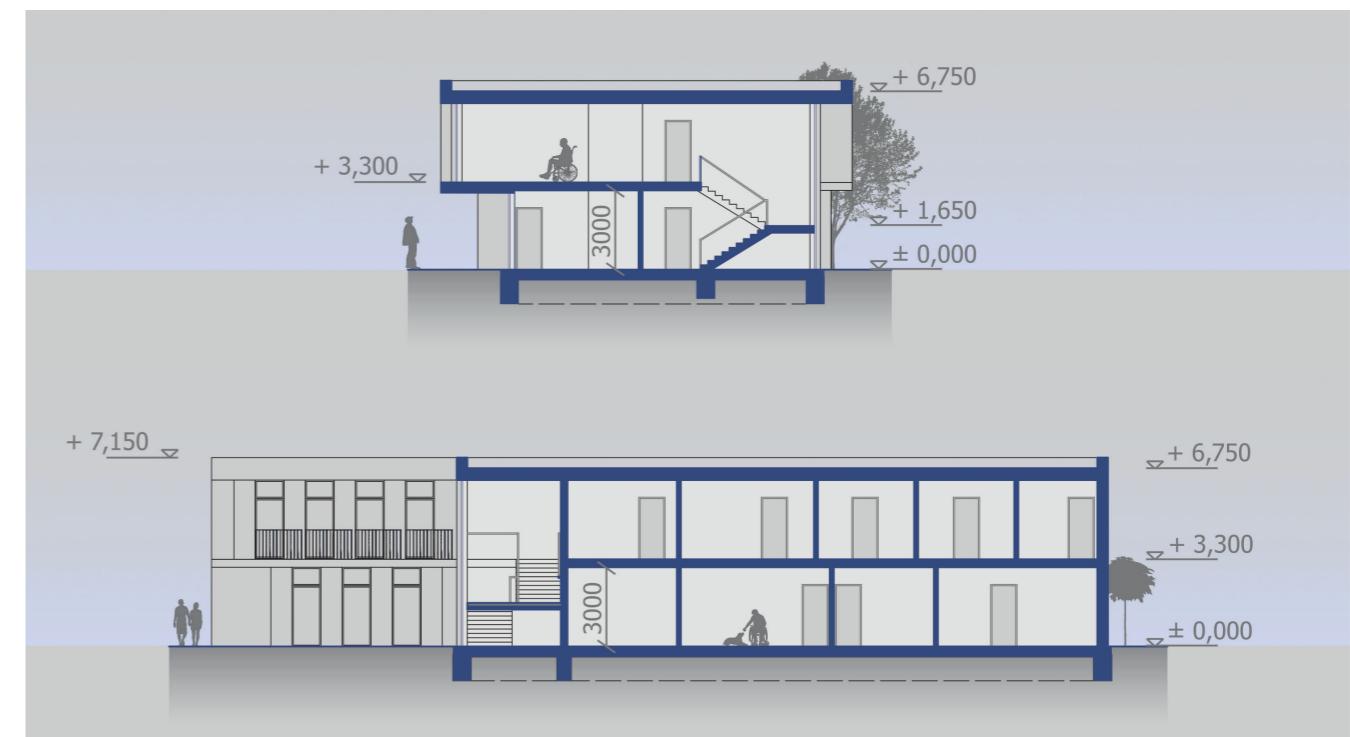
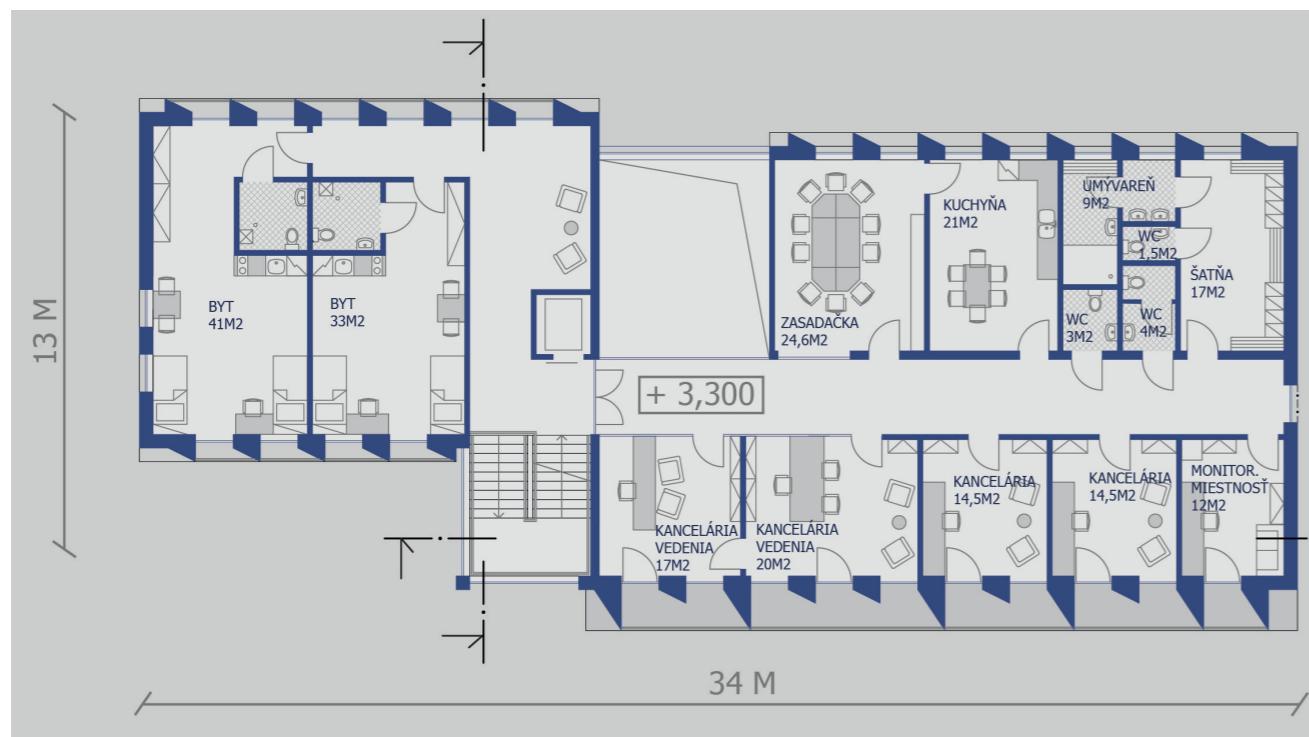
Hmotový návrh denného centra sociálnych služieb vychádza z jednoduchého tvaru, vytvára dve podlažia. Ustúpenie na južnej fasáde objektu vytvára priestor pre slnečnú exteriérovú terasu, ktorá nadvázuje na spevnené plochy pozemku. Tienenie priestorov obrátených na južnú fasádu zabezpečujú vysunuté stropné dosky, v prípade 2.NP zároveň doska tvorí balkóny. Vstup je zvýraznený najmä presklením, prekrytie zaručuje druhé nadzemné podlažie, tvoriace konzolu nad vstupom. Pod ňou sa nachádza aj terasa kaviarne, obrátená do ulice, s možnosťou prepojenia cez interiér na južnú terasu.

Prízemné podlažie je okrem vstupu a kaviarne taktiež hlavným priestorom denného centra, so spoločenskou sálou, terapeutickými a doplnkovými miestnosťami. Hlavná multifunkčná sála je spojená s tréningovou kuchyňou a priestorom na stravovanie. Na južnej strane je možný prístup na terasu, na severnej fasáde sa začínajú galéria a plošné presklenie. Samostatný vchod umožňuje prístup do traktu budovy s prenajímateľnými priestormi pre fyzioterapeuta a psychoterapeuta, avšak je možné sem prejsť aj priamo z priestorov denného centra. Druhé nadzemné podlažie slúži prevažne pre zamestnancov, nachádzajú sa tu spoločné priestory personálu, kancelárie a úsek vedenia denného centra. Na západnej fasáde sú umiestnené dva tréningové/núdzove byty, so samostatným prístupom a bez potreby križovania sa s administratívnym traktom.

Doplnkovým tienením sú šikmé fasádne prvky po celom obvode plášta, ktoré blokujú juhozápadné slnečné žiarenie a spôsobujú, že do interiéru vstupuje najmä difúzne svetlo. Vertikálne členia fasádu spolu s oknami, tiahnúcimi sa poväčšine od podlahy až k stropu, prípadne s parapetnou doskou. Výrazné presklenie na severnej fasáde zabezpečuje presvetlenie galérie nad spoločenskou sálou, interiérové vyčlenenie galérie je taktiež presklené, vďaka čomu sú komunikačné priestory na 2.NP dostatočne presvetlené. Napomáha k tomu aj schodisko v rohu hmoty, s presklením od terénu po stropnú dosku na dvoch stenách na južnej fasáde.

Murovaná konštrukcia (obvodové nosné steny, dve vnútorné nosné steny a sadrokartónové priečky) spolu so železobetónovými stropnými doskami sú pokryté bielou omietkou. Šikmé fasádne prvky pokrýva drevený obklad v podobe veľkoplošných panelov s možnosťou odvetrania. Drevo farebne ladí s konštrukciami prístreškov na pozemku a pokrytím terasy. Hliníkový rám okien je antracitovej farby a svojou subtilnosťou dopĺňa tmavé zábradlie na balkónoch a pri francúzskych oknach na 2.NP.

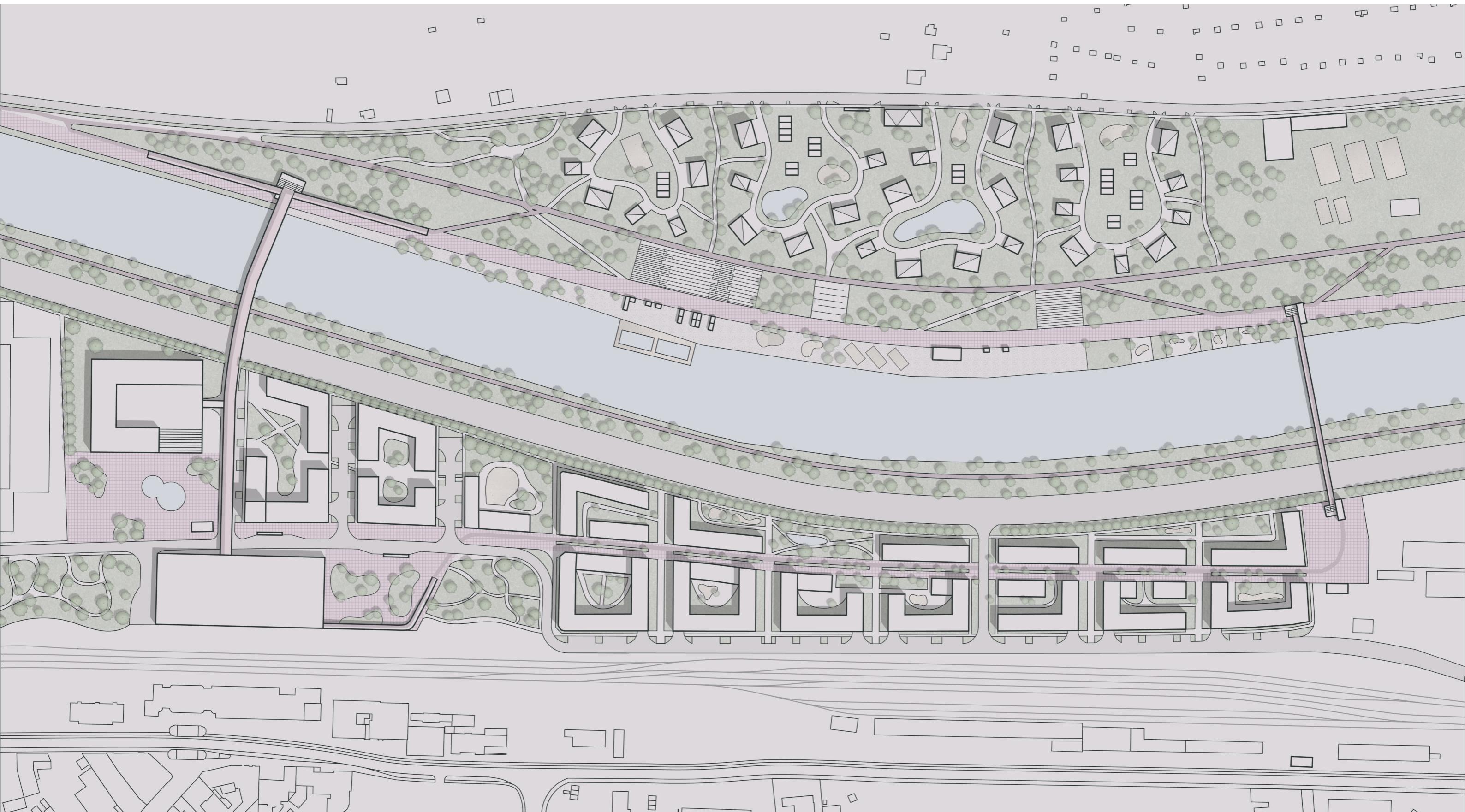

Koľajnice

Žilina

urbanistická štúdia/2021 (spoluautor: Šimon Gajdoš)

prof. Ing. arch. Lubica Vitková, PhD.

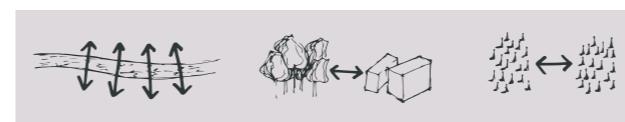
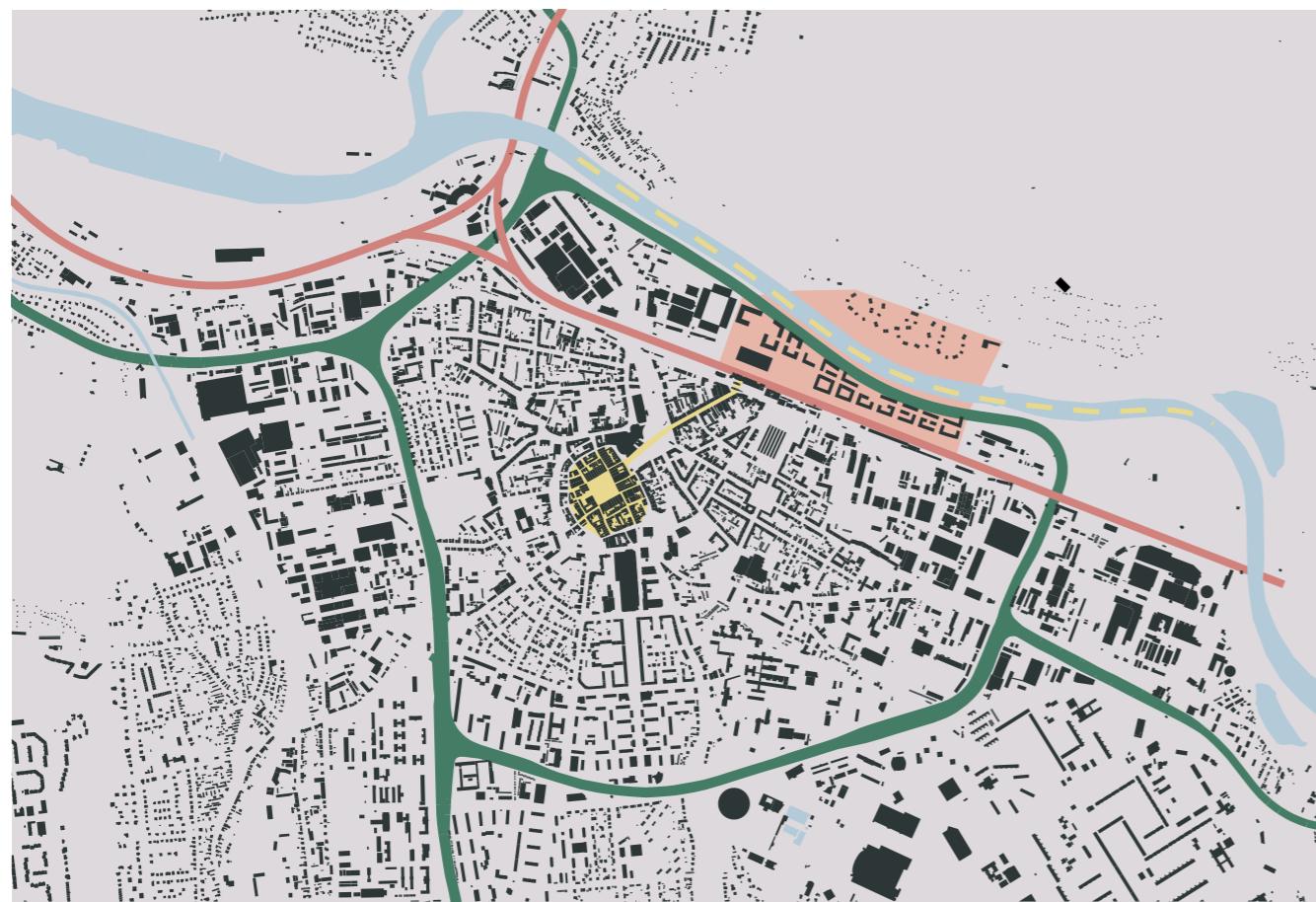

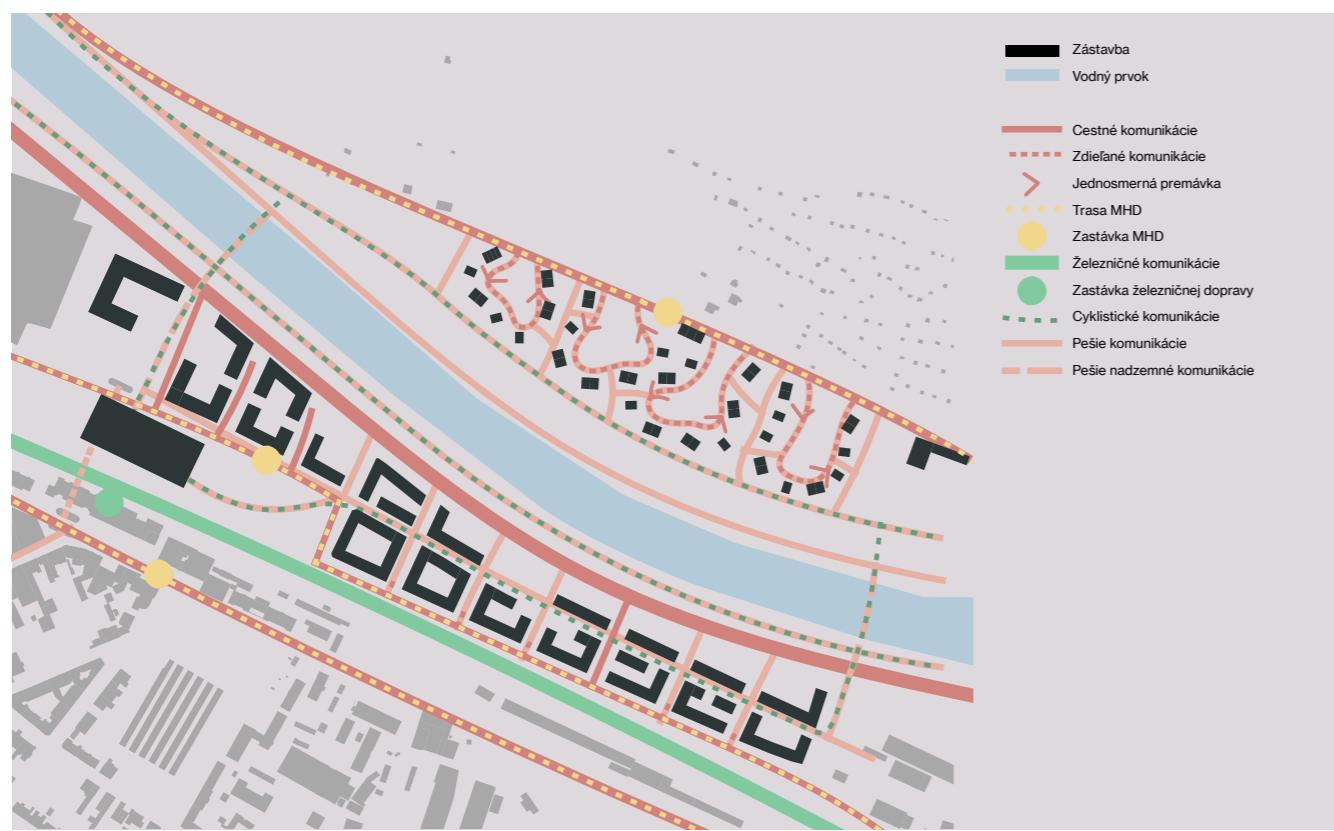
Návrh reaguje na vznik nového brownfieldu v meste Žilina, vznikajúcim po odstránení železničných tratí. Riešený priestor sa nachádza v severnej časti mesta, v nadväznosti na ucelenú centrálnu mestskú štruktúru. Existujúca trasa železničnej dopravy prechádza mestom paralelne s riekou Váh a mestským obchvatom, kvôli čomu je mesto rozdelené na dve časti bez zdanlivého prepojenia. Cieľom návrhu je teoretické aj praktické spojenie dvoch brehov Váhu a plné využitie potenciálu vznikutej plochy s ohľadom na existujúce funkčné, sociologické a ekologické štandardy navrhovania mestskej zóny.

celková plocha (bez rieky)	
~ 32 ha	
zastavaná plocha	4,65 ha
percento zastavanosti	14,5 %
spevnená plocha	11,5 ha
percento spevnených plôch	36 %
plocha zelene	10,7 ha
počet obyvateľov	
1892	
priemerný počet obyvateľov na 1 byt	2,5
počet obyvateľov/ha	59
bočet bytov	758
1 izbové 15%	
2 izbové 36%	
3izbové 33%	
4izbové 16%	
počet bytov/ha	23,7
celkový počet parkovacích miest	
1500	
počet parkovacích miest na teréne	370
počet parkovacích miest v garážach	1230
počet parkovacích miest na 1 byt	
1,5 (+ ostatné parkovacie miesta pre pendlerov = 2/byt)	

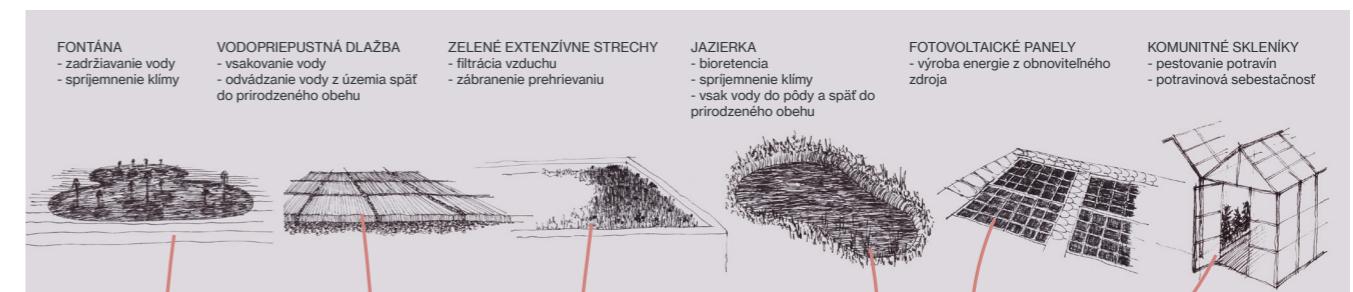

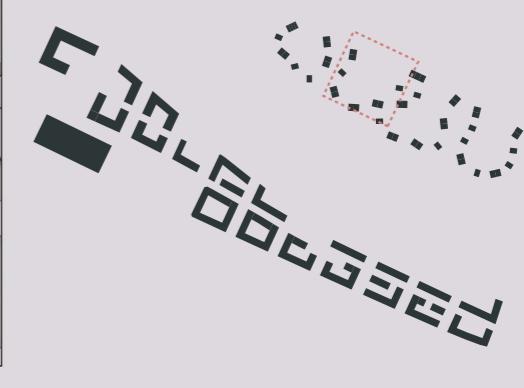
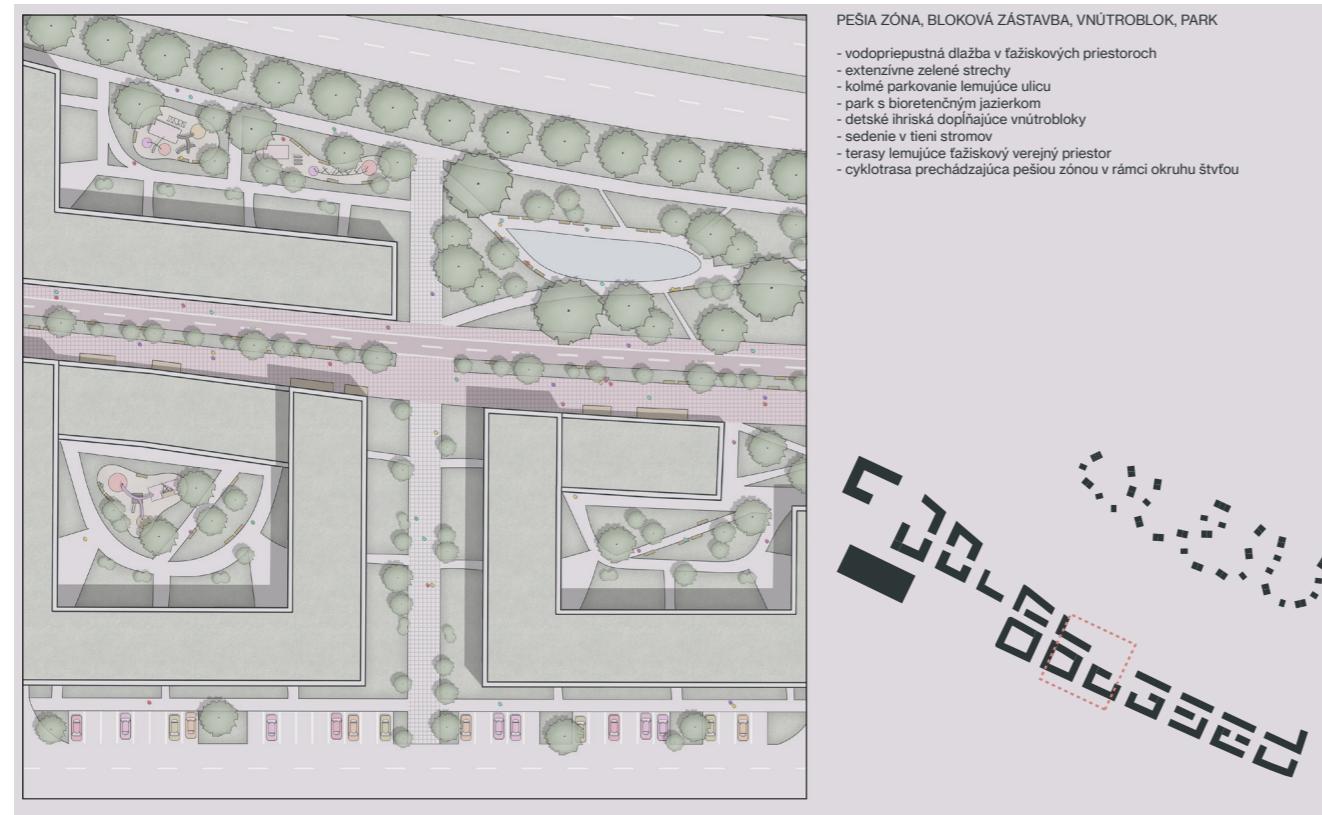
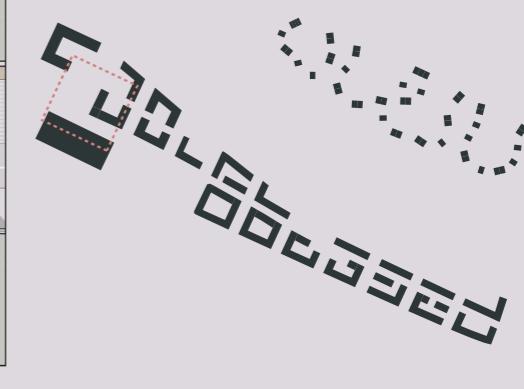
Navrhovaná štruktúra nadvázuje na existujúci charakter okolia. Pravý (severný) breh rieky sa nachádza v tesnej blízkosti zalesneného vrchu, existujúce obydlia sú skôr chatového charakteru. Na rozvojenom štruktúru a prírodný charakter návrh reaguje „hniedzami“ obytných súborov, organicky sa zoskupujúcich do jednotlivých komunit. Charakter je zachovaný komunitnými priestormi bez explicitného vyznačenia súkromných pozemkov, vzniká tak nažívanie v súlade s prírodou, priestor pre pestovanie rastlín, zoskupovanie sa a udržiavanie komunity. Lavý (južný) breh nadvázuje na mestský typ zástavby pravouhlou blokovou hmotou. Členenie je pravidelné a verejný priestor je hierarchizovaný na základe polohy dôležitých funkcií. Vzniká ťažiskový verejný priestor v podobe pešej centrálnej línie a na ňu nadvážajúcich námestí a ulíc, ale aj súkromnejšie priestory vnútroblokov a tranzitných ulíc.

Dôležitou časťou návrhu je kladenie dôrazu na pešiu dopravu a zabezpečenie cyklistickej infraštruktúry s ohľadom na maximalizovanie efektivity prevádzky, ekologický aspekt návrhu je zabezpečený niekoľkými riešeniami prispôsobenými typu prostredia. Návrh v čo najvyššej miere rešpektuje existujúce súvislosti v kontexte zástavby, dopravy a zelene, rieši tak prepojenie dvoch častí mesta s minimálnymi zásahmi do pôvodnej štruktúry

Proces navrhovania začal s výberom vhodnej lokality pozdĺž rieky Váh, v území železničného brownfieldu. Pozemok v tesnej blízkosti železničnej stanice priamo nadvázuje na historické centrum mesta pešou zónou vyúsťujucou pri budove stanice. Tá je dôležitým prvkom vo funkčnej skladbe mesta, z hľadiska dopravy poskytuje vhodnú lokalitu pre umiestnenie dôležitých funkcií. Nasledovalo definovanie hlavných kompozičných osí, z čoho vychádzalo umiestnenie verejných priestorov. Pozdĺž týchto osí boli umiestnené významné budovy, ako napríklad tržnica, výšková dominanta a hotel. Vznikajúca štruktúra bola doplnená blokovou zástavbou v južnej polovici pozemku, kde tak vznikli poloverejné priestory. Severná strana riešeného územia bola doplnená o organickú štruktúru menších obytných súborov, v súlade s existujúcim prírodným charakterom okolia. Zástavba bola doplnená menšími urbanistickými prvками v podobe ihrísk a športovísk, priestorov na zhromažďovanie a oddych. V neposlednom rade bol návrh doplnený o plochy zelene, parky, ale aj drobné parkové úpravy

Bariéry prevádzky

Bratislava

Koncepcný architektonický návrh a osobnostná analýza klienta/2021

Riešené hygienické priestory sa nachádzajú na prvom poschodí kníhupectva spojeného s kaviarňou, prístup na toto podlažie je zabezpečený schodiskom v kaviarni, eskalátorom a výtahom. Chodba k hygienickým priestorom je označená veľkým nápisom „WC“ nad dverným krídlom vedúcim do nej, na samotnom krídle je umiestnená textová informácia o vyzdvihnutí klúčov od toaliet v priestoroch kaviarenského baru. K hygienickým priestorom však nevedú žiadne orientačné systémy, či už v podobe nápisov, vodiacich pásov a podobne. Priestory pozostávajú zo vstupnej chodby, jednotlivých predsienok a samotných kabín. Dámske hygienické priestory obsahujú predsienku prístupnú z chodby, z ktorej sa ďalej prechádza do kabíny. Pánska toaletná kabína je taktiež prístupná cez predsienku, do ktorej sa vchádza z chodby.

Bezbariérová kabína je prístupná priamo z chodby, obsahuje však niekoľko nedostatkov v podobe zvrátiteľných, či trvalých bariér. Preto je vhodné prispôsobiť plánovanú rekonštrukciu týchto priestorov požiadavkám univerzálneho navrhovania, ktoré sú definované v Dohovore o právach osôb so zdravotným postihnutím, ktorý bol schválený Organizačiou spojených národov v roku 2006 (ďalej len „Dohovor“) a požiadavkám bezbariérového navrhovania, ktoré špecifikuje Vyhlášku č. 532/2002 Z. z. Ministerstva životného prostredia SR, ktorou sa ustanovujú podrobnosti o všeobecných technických požiadavkách na výstavbu a o všeobecných technických požiadavkách na stavby užívané osobami s obmedzenou schopnosťou pohybu a orientácie (ďalej len „Vyhláška“). Zásahy zohľadňujúce požiadavky osôb zo zdravotným znevýhodnením zároveň vytvárajú lepšie a komfortnejšie podmienky aj pre iné skupiny ľudí, napríklad rodičov, cudzincov, starších ľudí a podobne. Implementovanie navrhovaných zásahov (návrh rekonštrukcie bezbariérovej kabíny a koncepcné riešenie okolitých priestorov) pomôže vytvoriť inkluzívny priestor, zohľadňujúci požiadavky všetkých návštěvníkov kníhupectva a kaviarne s ohľadom na pohybové, zmyslové, mentálne či iné znevýhodnenia.

Objektívne zhodnotenie z hľadiska Vyhlášky a ostatných štandardov bezbariérového navrhovania:

1. Vonkajšie dvere: Šírka dverí splňa štandardy bezbariérového priestoru, spôsob otvárania dverí smerom von z hygienických priestorov je vyhovujúci z hľadiska evakuácie a bezpečnosti, avšak samozatvárací systém má príliš veľkú silu. Je nepraktický najmä pre osoby na vozíku alebo slabšie osoby z hľadiska udržania otvoreného dverného krídla na čas potrebný pre prechod dverami, kedy môže nastať privretie do dverí, ale aj pre návštěvníkov kaviarne, kedy hlasné búchanie nevhodne napomáha k akustickému smogu. Dvere by mali mať pripojené vodorovné madlo z vnútornej strany krídla (ideálne aj z vonkajšej).
2. Chodba: Šírka chodby nevyhovuje požiadavkám Vyhlášky, podľa ktorej má byť minimálny rozmer chodby vedúcej k priestoru určenému pre verejnosť minimálne 150 cm. Tento rozmer poskytuje osobe na vozíku možnosť otočenia sa a pohodlného vstupu do dverí na bokoch chodby.
3. Vnútorné dvere: Dvere splňajú potrebnú šírku, kontrast dverí je vhodný pre osoby so zrakovým postihnutím (vhodnejší by bol kontrast s celou stenou, nielen v spodnej časti stien; alebo olemovanie kontrastnou farbou). Označenie jednotlivých dverí je umiestnené vysoko a neposkytuje alternatívnu formu podávania informácií, napríklad pomocou Braillovho písma, reliéfnej latinky, reliéfnych piktogramov, vhodných pre osoby so zrakovým postihnutím, ale aj osoby s mentálnym postihnutím a cudzincov. Rovnako je na vnútornú stranu dverí vedúcich do bezbariérovej kabíny potrebné upevniť vodorovné znížené madlo.
4. Osvetlenie: Intenzita svetla je nízka, cedule podávajúce informáciu o jednotlivých hygienických priestoroch tak nemusia byť čitateľné pre každého. Z hľadiska odrazu svetla je výhodnejšie riešenie omietky, napomôže to aj k lepšiemu farebnému kontrastu medzi dverami a okolitou stenou.
5. Kabína: Rozmer kabíny splňa minimálnu požiadavku na rozmer záchodovej kabíny v novonavrhnovej budove, ktorý je 1600 x 1800 a mal by ostáť zachovaný.
6. Umývadlo: Hĺbka umývadla je 55 cm. Horná hrana je o niečo nižšie ako upravuje Vyhláška. Vedľa umývadla by malo byť umiestnené držadlo. Sifón je vyhovujúci, vhodnejším riešením je však podomietkový sifón.
7. Doplňky: Dávkovač mydla je umiestnený vhodne, nad hranou umývadla. Držiak na hygienické vrecká aj kôš pod ním sú vyhovujúce, rovnako ako držiak na toaletný papier, ktorý je osadený v dosiahnuteľnej vzdialosti od WC misy. Zásobníku na papierové utierky je na stene pri dverach osadený logicky a správne, avšak výška 1500 mm nie je dosiahnuteľná pre osobu sediacu na vozíku. Otvorený kôš pod zásobníkom je vhodne umiestnený taktiež, problémom môže byť veľmi malá medzera medzi umývadlom a stenou, cez ktorú sa dajú utierky do koša vhodiť. Zrkadlo je pomerne vysoko, podľa možností by mala byť spodná hrana v čo najmenšej výške.
8. WC misa: Výška misy presne vyhovuje požiadavkám. Splachovacie tlačidlo je vhodnejšie umiestniť na miesto dosiahnuteľné z WC misy. V kabíne chýbajú dve sklopné držadlá, ktoré musia byť pripojené po stranach misy 600 mm od seba.
9. Manipulačný priestor: Prebaľovací pult nevhodne zasahuje do priestoru vedľa WC misy, ktorý musí byť za každých okolností voľný pre účely presadania osoby na vozíku na misu. Prebaľovací pult môže byť sklopný, primontovaný na stene, kedy je následne kabína použiteľná pre osoby na vozíku ale aj osoby prebaľujúce dieťa.

Navrhovaný priestor symbolicky nadvázuje na predchádzajúci dizajn hygienických priestorov, použitím rovnakých farieb a materiálov. Odkazuje aj na utvorenie vizuálneho celku so zvyškom kaviarne a predajne, použitím opäť rovnakých farieb a rovnakého typu dreva. Samotná bezbariérová kabína komunikuje príslušnosť ku sociálnej skupine osôb so zdravotným znevýhodnením len samotným prevedením, prispôsobením sa konkrétnym požiadavkám a prispôsobeným priestorom. Nepriamo však priestor naopak namiesto konkrétneho odkazovania sa na skupinu ľudí symbolizuje inkluziu a zaradenie do spoločnosti a to vizuálnym riešením rovnakým ako v klasických hygienických priestoroch a neoddelením bezbariérovej kabíny fyzicky ani vizuálne od zvyšných priestorov (vzdialenosťou a vzhľadom).

Dispozícia by mala byť nemenná, pre zjednodušenie užívateľnosti najmä pre osoby so zrakovým a mentálnym postihnutím, kedy je vhodné vytvoriť zapamäteľnú a intuitívnu dispozíciu, na ktorej používateľnosť sa dá vždy rovnako spoľahnúť. Flexibilita sa naskytá napríklad pri rôznych spôsoboch presadnutia na toaletu u osôb používajúcich vozík a to možnosťou sklopenia držadiel pri toalete. Pravouhlý pôdorys (bez zbytočného snaženia sa o originalitu) zabezpečí predvídateľnosť a tým pádom aj funkčnosť, ktorá je pre hygienické priestory určené aj pre osoby so zdravotným znevýhodnením prvoradá. Pre tú je dôležité explicitné vnímanie prostredia a jeho priama užitočnosť, estetika a mentálne asociácie v tomto pripade nie sú prvoradé, je ich však možné dosiahnuť farebným a materiálovým prevedením. Miera improvizácie v priestore by v prípade univerzálnych hygienických priestorov nemala závisieť od osobných preferencií ale všeobecných zásad efektívnosti a prístupnosti. Z hľadiska monitorovania okolia je užívateľ vždy iný, avšak pre všeobecnú skupinu osôb so zdravotným postihnutím sa dá povedať, že faktor istej fyzickej odčlenenosťi od komunity môže spôsobiť aj odčlenenosť spoločenskú, v zmysle nadvádzania piateľstiev a správania sa v skupinách ľudí. Stereotyp a neznalosť bariér v prostredí u zdravých osôb spôsobujú prekážku aj v nadvádzaní kontaktov s osobami so zdravotným znevýhodnením. Požiadanie o asistenciu alebo o splnenie špecifických potrieb (napríklad aj v podobe prístupných hygienických priestorov) by malo byť normálne a nie stresujúce. To vieme zabezpečiť zlepšením nastaveného štandardu a sprístupnením minimálne základných priestorov prevádzky, je nevyhnutné úpravou priestoru zabezpečiť možnosť vykonania základných ľudských potrieb.

Návrh reaguje najmä na fiziologické potreby návštěvníkov prevádzky, berie do úvahy špecifické požiadavky vyplývajúce z rôznych typov zdravotných znevýhodnení, zameriava sa na pôsobenie návrhu či už na jednotlivca, alebo sociálnu skupinu. V prípade sociálnych menších hrá úlohu aj potreba zaradenia do konkrétnych komunit, ktorá môže byť zabezpečená aj odstraňovaním bariér v priestore a tým aj bariér v spoločnosti. Multisenzorickosť priestoru je obmedzená funkčným zaradením priestoru, ktorý musí spĺňať určité parametre. Je to priestor striktne súkromný, určený pre nutné aktivity (dobrovoľné a voľné aktivity nie sú prakticky možné). Prvoradou hodnotou je zabezpečenie funkčnosti a intuitívnosti priestoru, snaha o zbytočné stimulovanie všetkých zmyslov môže vyústiť do prestimulovania jednotlivca, odkázaného len na určitú skupinu zmyslov alebo pohybových možností. Identifikovaním charakteristik klienta na základe doterajších skúseností, ale najmä rozhovorov s potenciálnymi užívateľmi bola zistená funkčnosť priestoru. Určená bola hlavná aktivita, zameranie priestoru a požiadavky vyplývajúce z neho. Tie boli doplnené určením vzhľadu, určením symboliky voči zvyšku priestoru a vizuálnym a hmatovým odčlenením funkcií. S budúcimi užívateľmi bol komunikovaný návrh v priebehu procesu navrhovania pomocou rozhovorov a grafických príloh, najmä vizualizácií pre čo najvernejšie znázornenie návrhu. Všetky použité prvky sú do istej miery nahraditeľné a vymeniteľné pre prípad vývoja prístupu spoločnosti, resp. konkrétnych skupín osôb so zdravotným znevýhodnením, avšak dispozícia je navrhnutá univerzálne a minimálne. Sú tak eliminované nečakané situácie, ktoré môžu v užívateľovi vytvárať rôzne reakcie, ale napriek tomu je poskytnutá možnosť istej kontroly nad priestorom.

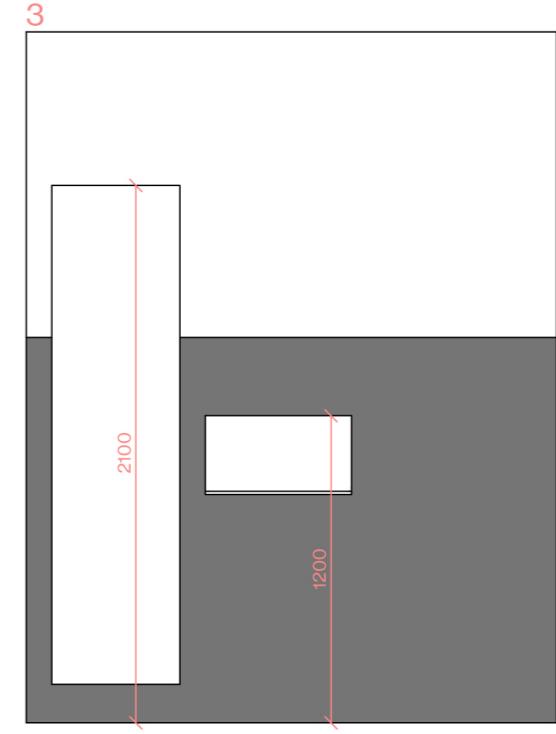
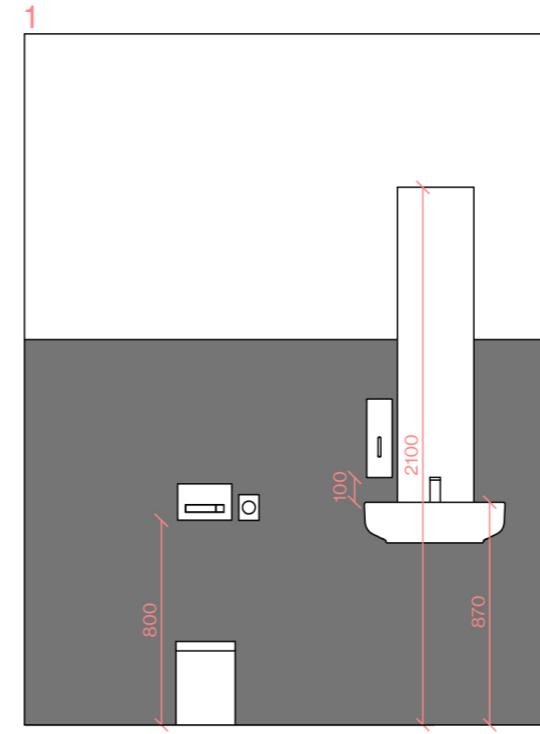
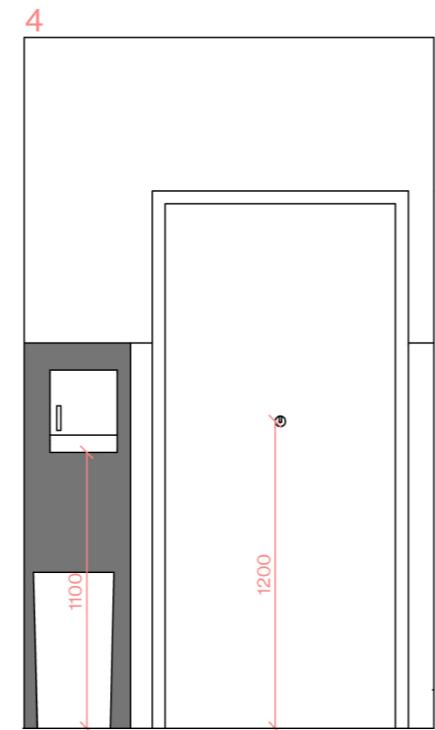
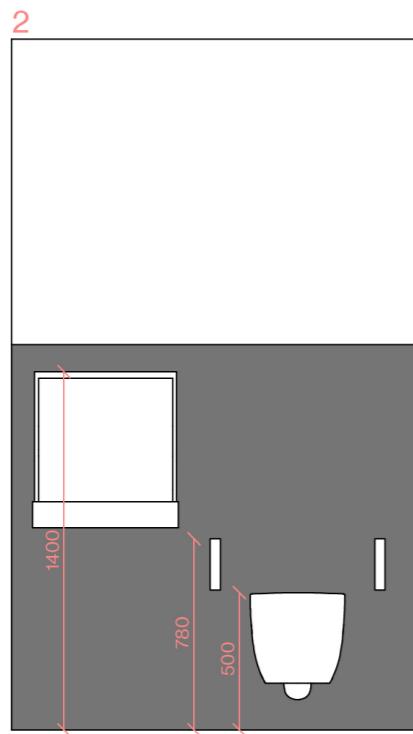
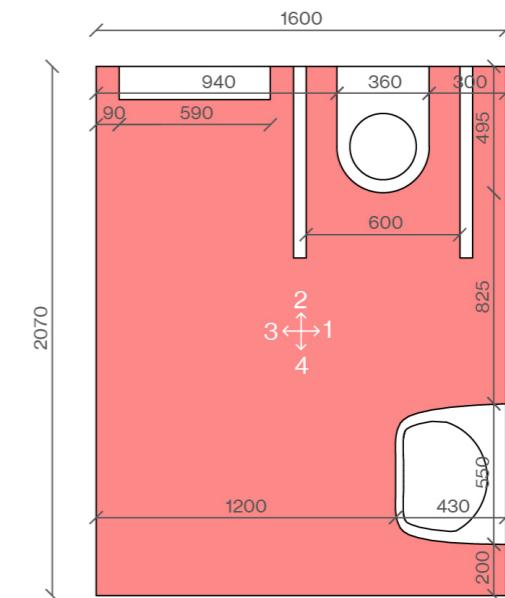
Klasické hygienické priestory a okolie

Navádzanie do hygienických priestorov je riešené kobercom, pevne upevneným lištami o podlahu, aby nebolo možné zakopnúť o hranu. Farba dverí do chodby je kontrastná oproti okolitej stene, ideálne je ponechať tmavé drevo a zmeniť farbu omietky/tapety, alebo použiť svetlé olemovanie dverí a zárubne. Dvere sú označené piktogramom a veľkým nápisom WC, ktorý sa neleskne a je farebne kontrastný voči dverám. Informácia o polohe klúčov od toaliet je zalaminovaná v matnej laminovacej fólii. Informácia je stručná a jasná (Klúče od dverí sú zavesené na bare na tomto poschodí. Oslovte personál.), zdvorilostné frázy nie sú nutné, nakoľko opticky predĺžujú text, kvôli čomu ho množstvo ľudí ani neprečíta. Text je napísaný veľkým a farebne kontrastným písmom, ideálne bezpätkového fontu (napríklad Verdana, Arial, Helvetica). Samozatvárací systém má byť slabší. Dvere sú široké 900 mm a z oboch strán sa na nich nachádza madlo.

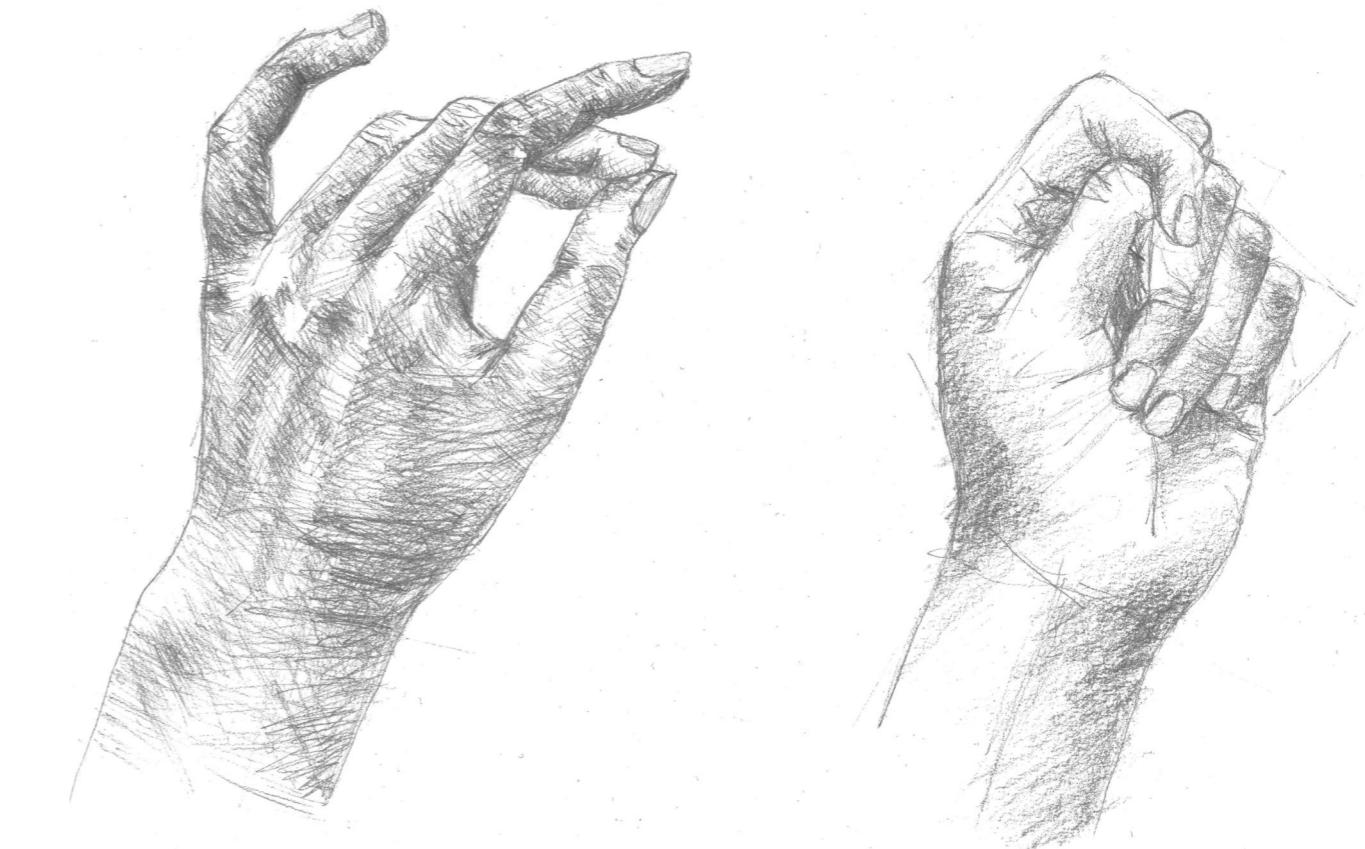
Šírka chodby by mala byť 1500 mm (avšak prakticky stačí 1200 mm). Dvere do jednotlivých hygienických priestorov sú rovnako tmavohnedé, z vnútornej strany je vo výške 1200 mm upevnený háčik na oblečenie. Steny sú ako v chodbe tak aj v hygienických priestoroch obložené do výšky 1500 mm tmavým obkladom, nad tým je použitá svetlá biela omietka, rozptyľujúca svetlo. To je dostatočne intenzívne, nie koncentrované, zapínanie svetla riadi senzor pohybu. Okolo zárubne dverí sa do výšky obkladu nachádza pás svetlého obkladu, zvýrazňujúceho polohu dverí. Vnútorné dvere sú z vonkajšej strany označené čitateľným (a zároveň reliéfnym) nápisom a piktogramom, použité je aj Braillovo písmo. Protishmyková liata epoxidová podlahu je jemne červená. Stredom chodby a klasických hygienických priestorov vedie tmavá vodiaca línia v podobe nalepovacích polyuretánových pásov širokých 20 mm, navádzajúcich návštěvníka priamo do kabíny. Dispozíciu klasických hygienických priestorov nie je potrebné meniť, odporúča sa však upevniť kôš na papierové utierky k zemi, aby sa nemenila jeho zaužívaná poloha pod zásobníkom na utierky. Hygienické zariadovacie predmety sú biele, čím kontrastujú s okolitým tmavým obkladom aj červenou podlahou.

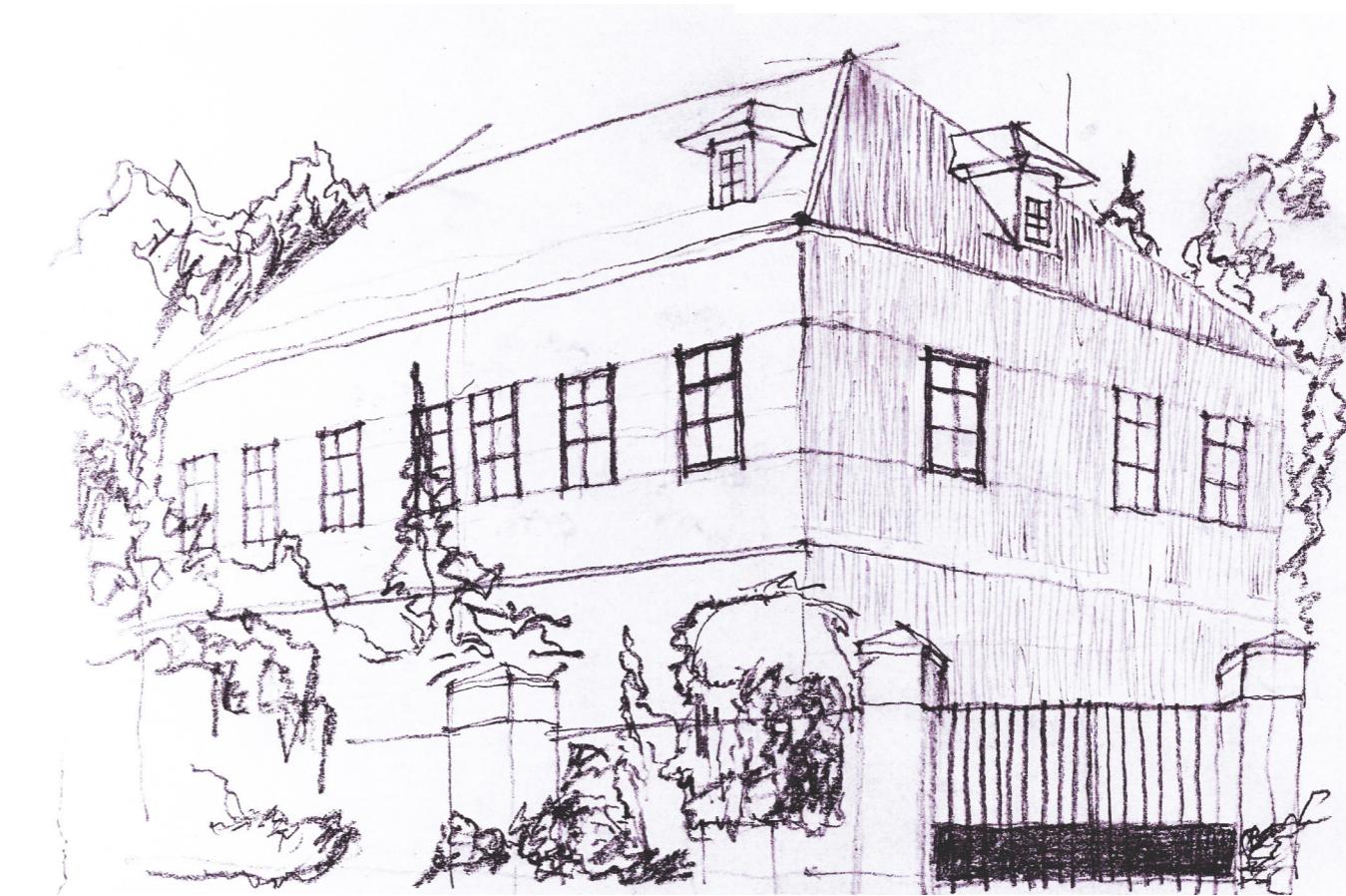
Bezbariérová kabína

V bezbariérovej kabíne platia rovnaké materiálové, farebné a doplnkové riešenia. Dvere sú široké 900 mm a majú znížené madlo z oboch strán krídla. Rozloženie dispozície neprešlo veľkými zmenami, navrhnutá je najmä zmena zariadovacích prvkov na menšie, za účelom maximalizovania manipulačného priestoru. Po stranach záchodovej misy sú upevnené sklopné držadlá. Splachovacie tlačidlo je vzdialé, umiestnené na bočnej stene vedľa záchodovej misy. Z dosahu z toalety je položený (ideálne pripevnený) kôš s výkyvným vekom. Umývadlo je odsadené od bočnej steny a vzniká medzera pre vhadzovanie papierových utierok do koša. Sifón umývadla je vyriešený minimálnym dizajnom (ideálne podomietkovým riešením). Výška hornej hrany misy je 500 mm, horná časť zatváravého veka je drevená pre lepšie rozoznanie zaklapnutej toalety. Prebaľovací pult je pripevnený o stenu a jeho sklopením sa uvoľní priestor vedľa toalety. Zrkadlo siaha dole až po hornú hranu umývadla. Doplňky ako dávkovač mydla, zásobník na utierky, ale aj samotná vodovodná batéria sa aktivujú pohybovým senzorom. Kôš na papierové utierky sa nachádza priamo pod zásobníkom na utierky. Ten je upevnený (spodná hrana vo výške 1200 mm) blízko dverí, čím sa podporuje prirodzený sled jednotlivých aktivít v hygienickom priestore.

Kresby, škice, modely

mf